

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **J. P.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované č. I ze dne 19. 4. 2007, č. x, a rozhodnutí žalované č. II ze dne 19. 4. 2007, č. x, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 12. 2007, č. j. 41 Cad 85/2007 - 35,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 12. 12. 2007, č. j. 41 Cad 85/2007 - 35, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaná rozhodnutím č. I ze dne 19. 4. 2007, č. x (dále jen „rozhodnutí č. I“) podle § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) a čl. 46 odst. 2 Nařízení Rady (EHS) 1408/71 ze dne 14. 6. 1971, o aplikaci soustav sociálního zabezpečení na osoby zaměstnané, samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství (dále jen „nařízení“) přiznala žalobkyni od 29. 1. 2006 starobní důchod ve výši 2992 Kč měsíčně a podle nařízení vlády č. 461/2006 Sb. ho od ledna 2007 zvýšila na částku 3165 Kč měsíčně. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaná uvedla, že pro výši důchodu byla započtena získaná doba pojištění v českém systému důchodového pojištění v délce 4668 dní a v slovenském systému důchodového pojištění v délce 10 774 dní. Nárok na starobní důchod žalobkyni vznikl pouze s přihlédnutím k dobám pojištění získaným ve slovenském systému důchodového pojištění a ve smyslu čl. 46 odst. 2 nařízení se základní a procentní výměra

důchodu stanoví v částce odpovídající poměru délky dob pojištění získaných podle českých právních předpisů k celkové době pojištění získané ve všech členských státech.

Rozhodnutím č. II ze dne 19. 4. 2007, č. x (dále jen „rozhodnutí č. II“), pak žalovaná na základě čl. 26 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení č. 228/1993 Sb. (dále jen „Smlouva o sociálním zabezpečení“) přebrala příslušnost k výplatě starobního důchodu žalobkyně s tím, že její starobní důchod činí od 29. 1. 2006 částku 9894 Kč měsíčně a podle nařízení vlády č. 461/2006 Sb. se od ledna 2007 zvyšuje na částku 10 466 Kč měsíčně. V odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedla, jakým způsobem a na základě jakých údajů postupovala při stanovení procentní výměry důchodu.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 12. 12. 2007, č. j. 41 Cad 85/2007 - 35, obě uvedená rozhodnutí žalované pro vady řízení zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Při svém rozhodování krajský soud vycházel z nálezu Ústavního soudu ze dne 20. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 4/06, který lze podle jeho závěru aplikovat i na daný případ. S odkazem na tento nálezh pak dovodil, že žádost žalobkyně o přiznání starobního důchodu měla být posuzována podle českých právních předpisů, konkrétně ustanovení § 29 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, neboť ta po celou dobu pojištění pracovala na území České republiky a je českou státní občankou.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podala žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost. V jejím doplnění namítla nesprávné posouzení věci. Krajským soudem zrušeným rozhodnutím č. II totiž převzala příslušnost k výplatě starobního důchodu žalobkyně na základě čl. 26 Smlouvy o sociálním zabezpečení, což probíhá tak, že se pojištěnci namísto poměrného dílčího českého důchodu vyplácí celý český důchod ve výši stanovené podle českých právních předpisů za všechny jím získané doby pojištění na území České republiky (resp. České a Slovenské Federativní Republiky před 1. 1. 1993) a dílčí důchod přiznaný slovenskými orgány sociálního zabezpečení jí slouží jako částečná refundace takto vypláceného důchodu. Rozsudek krajského soudu a jeho závazný právní názor je tedy zcela nelogický, neboť zrušené rozhodnutí č. II odpovídá jím učiněnému závěru. Již před soudním řízením u krajského soudu se tedy stěžovatelka podle svého názoru vypořádala s právním názorem, který byl vyjádřen v nálezu Ústavního soudu ze dne 20. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 4/06. Dokonce šla v mnohém za něj, neboť ten se týká případu, kdy podmínky nárok na důchod podle českých a slovenských předpisů byly splněny před vstupem obou států do Evropské unie. Navíc ve věci řešené u Ústavního soudu pojištěnec nesplnil podmínku minimálního počtu let pojištění požadovaného pro nárok na starobní důchod podle § 29 písm. a) zákona o důchodovém pojištění v období před rozdělením společného státu. Dále pak nelze aplikovat úvahu o vztahu výhodnosti mezi vnitrostátním právem a mezinárodní smlouvou na vztah mezi vnitrostátním právem a nadnárodním právním předpisem Evropského společenství, jehož bylo v projednávané věci oproti případu posuzovanému soudním orgánem ochrany ústavnosti použito. Jestliže má být právní názor vyslovený v napadeném rozsudku interpretován tak, že žalobkyni náleží striktně bez dalšího starobní důchod podle § 29 zákona o důchodovém pojištění, pak měl krajský soud uvést, jakým způsobem se má zúčtovat důchod přiznaný jí slovenským nositelem pojištění za stejnou dobu. Žalobkyni byl totiž přiznan starobní důchod slovenskými orgány sociálního zabezpečení, čímž bylo uznáno, že sídlo jejího zaměstnavatele bylo v rozhodné době na území Slovenské republiky. Česká republika

přitom nemůže po Slovensku požadovat, aby tyto přiznané nároky žalobkyni odejmula. Ani jeden ze smluvních států rovněž nemůže připustit dvojí hodnocení téže doby pojištění pro důchodové účely jedné a téže osoby. Konečně pak převzetí závazků Českou republikou vyplývajících ze vztahu zaměstnavatele k jejímu území v okamžiku sukcese představuje rozumný přístup, který byl navíc dosažen jako kompromis při jednání dvou nástupnických států.

Žalobkyně ve svém vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na svá předchozí vyjádření a poukázala na další rozhodnutí Ústavního soudu, která byla vydána ve vztahu k téže právní otázce. Dále uvedla, že v důsledku rozdělení státu a na to navazujících předpisů je diskriminována.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v souladu s ustanoveními § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež byly stěžovatelkou v kasační stížnosti uplatněny. Přitom neshledal vady uvedené v ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Stěžovatelka v kasační stížnosti sice krajskému soudu vytkla nesprávné posouzení věci, jež by odpovídalo důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nicméně ve stížnostní námitce poukázala na nelogičnost napadeného rozsudku, neboť v něm učiněný závěr je v souladu se zrušeným rozhodnutím č. II. Stěžovatelka tedy jinými slovy namítá, že skutkové a právní závěry obsažené v odůvodnění napadeného rozsudku jsou v rozporu s jeho výrokem. Kasační stížnost tak ve skutečnosti byla podána z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí krajského soudu, který je uveden v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Ústavní soud v nálezu ze dne 20. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 4/06, vycházel z nálezu ze dne 25. 1. 2005, sp. zn. III. ÚS 252/04. V tomto svém předchozím rozhodnutí soudní orgán ochrany ústavnosti dovodil, že pokud stěžovatel splnil podmínku minimálního počtu let pojištění požadovanou zákonem o důchodovém pojištění ještě v době existence společného československého státu, nemůže mu být zpětně splnění této podmínky upíráno, neboť takový postup odporuje principům jistoty a předvídatelnosti práva, které tvoří samotný základ konceptu právního státu. Pokud tedy stěžovatel splňuje všechny zákonné podmínky pro vznik nároku na důchod i bez existence Smlouvy o sociálním zabezpečení, je věcí nositele českého důchodového pojištění, aby zabezpečil pobírání důchodové dávky v takové výši, která odpovídá vyššímu nároku podle vnitrostátních předpisů, a rozhodl o dorovnání podle českých právních předpisů, přičemž bude respektovat částku důchodu pobíraného v souladu se Smlouvou o sociálním zabezpečení od druhé smluvní strany tak, aby nedošlo k duplicitnímu pobírání dvou důchodů stejného typu, přiznaných ze stejného důvodu od dvou různých nositelů pojištění.

V souzené věci stěžovatelka rozhodnutím č. II přebrala od slovenského nositele pojištění výplatu starobního důchodu žalobkyně, který přepočetla podle českých právních předpisů za celkovou dobu pojištění, čímž ve smyslu čl. 26 Smlouvy o sociálním zabezpečení odstranila tvrdost při jejím provádění. Ta v projednávané věci vznikla tím, že žalobkyně byla zaměstnána na brněnském pracovišti společnosti Elektrovod Bratislava, jejíž sídlo se ke dni rozdělení České a Slovenské Federativní Republiky nacházelo na území

Slovenské republiky, takže ve smyslu ustanovení čl. 20 odst. 1 Smlouvy o sociálním zabezpečení se tato doba pojištění získaná přede dnem rozdělení společného státu považovala za dobu slovenského důchodového pojištění, v důsledku čehož byl žalobkyni za dobu zaměstnání u zmíněného zaměstnavatele a předchozí dobu studia přiznán od 29. 1. 2006 slovenský starobní důchod, jak vyplývá z rozhodnutí Sociální pojišťovny ze dne 29. 11. 2006, č. x. Rozhodnutím č. II tedy stěžovatelka stanovila výši starobního důchodu žalobkyně od 29. 1. 2006 podle zákona o důchodovém pojištění, a to za dobu pojištění získanou jak v českém důchodovém pojištění, tak v důchodovém pojištění slovenském. Tímto postupem tedy žalobkyni připadla výplata ve výši, která odpovídá vyššímu nároku podle vnitrostátních předpisů za všechny jí získané doby pojištění, tedy i za ty, které by se jinak hodnotily jako slovenské.

Rozhodnutí č. II se tedy ve svém výsledku neodchylovalo od nálezu Ústavního soudu ze dne 20. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 4/06. Jestliže tedy krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku pouze na tento nálezk odkázal a neuvedl jiný důvod, na základě něhož by rozhodnutí č. II považoval za rozporné s určitým ustanovením právního předpisu, pak toto rozhodnutí stěžovatelky nebylo možné bez dalšího označit za nezákonné. Dále krajský soud ve výrokové části napadeného rozsudku zrušil rozhodnutí č. II pro vady řízení, aniž v jeho odůvodnění uvedl, jakého konkrétního pochybení ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 s. ř. s. se správní orgán dopustil. Navíc krajský soud v napadeném rozsudku jen uvedl, že v dalším řízení má být starobní důchod žalobkyně určen k datu 29. 1. 2006 podle ustanovení § 29 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, které však upravuje podmínky pro vznik nároku na starobní důchod, a nikoliv způsob stanovení jeho výše. Z toho vyplývá, že zrušující rozsudek krajského soudu neobsahuje ve vztahu k rozhodnutí č. II žádný závazný právní názor, na základě něhož by byla stěžovatelka podle § 78 odst. 5 s. ř. s. povinna v dalším řízení postupovat.

Rozhodnutím č. I byl žalobkyni přiznán dílčí starobní důchod na základě čl. 46 odst. 2 nařízení. Tento předpis však Ústavní soud v nálezu ze dne 20. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 4/06, neaplikoval, neboť posuzoval případ osoby, které nárok na starobní důchod vznikl ještě před přistoupením České republiky k Evropské unii. Přesto však krajský soud i ve vztahu k rozhodnutí č. I na tento nálezk odkázal, aniž vysvětlil, v čem má v důsledku aplikace nálezu nezákonnost rozhodnutí č. I spočívat. V odůvodnění napadeného rozsudku pak neuvedl ani žádné skutečnosti, na jejichž základě spatřuje vady řízení, ačkoliv i pro ně rozhodnutí č. I zrušil. Rovněž tak ve vztahu k tomuto rozhodnutí nevyslovil žádný závazný právní názor, kterým by se měla stěžovatelka v dalším řízení řídit.

Nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu, kvůli které stěžovatelka ve skutečnosti kasační stížnost podala, je dána tehdy pokud výrok či odůvodnění takového rozhodnutí jsou nesrozumitelné nebo odůvodnění je nedostatečné ve smyslu rozsahu či přesvědčivosti. Nesrozumitelné je přitom rozhodnutí krajského soudu také tehdy, když obsahuje rozporuplné odůvodnění. K takové situaci došlo v projednávané věci tím, že krajský soud vydal zrušující rozsudek s odkazem na nálezk Ústavního soudu ze dne 20. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 4/06, ačkoliv rozhodnutí č. II s ním nebylo ve svém výsledku v rozporu a rozhodnutí č. I oproti tomuto nálezu aplikovalo jiný předpis a neobsahovalo žádné důvody, z nichž by byl jeho rozpor s nálezkem Ústavního soudu patrný. Rovněž tak napadený rozsudek obsahuje neúplné odůvodnění, neboť to nedefinuje vady řízení, pro něž

byla obě rozhodnutí stěžovatelky zrušena, ani neobsahuje závazný právní názor, podle něhož měla stěžovatelka v dalším řízení postupovat.

S ohledem na všechny tyto skutečnosti lze učinit závěr, že rozhodnutí krajského soudu je ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a nedostatek jeho důvodů. Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou, a proto podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

V něm bude krajský soud podle § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto zrušovacím rozhodnutí. Jestliže tedy krajský soud v dalším řízení opět shledá důvody pro zrušení obou rozhodnutí stěžovatelky či některého z nich, pak v dostatečné míře zdůvodní, v čem jejich nezákonnost či vady řízení spatřuje, přičemž jasně formuluje závazný právní názor, kterým by se měla stěžovatelka v dalším řízení řídit. Krajský soud však svůj nový rozsudek musí v dostatečné míře zdůvodnit i v případě, když jím žalobu proti oběma rozhodnutím stěžovatelky zamítne, aby již byl v případném dalším řízení o kasační stížnosti přezkoumatelný.

V novém rozhodnutí pak krajský soud podle § 110 odst. 2 věty první s. ř. s. rozhodne i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. listopadu 2008

Vlašín

JUDr. Jaroslav
předseda senátu